

Förordning om asyl- och migrationsfonden

Justitiedepartementet

2018-07-18

Dokumentbeteckning

KOM (2018) 471

Förslag till förordning av Europaparlamentet och rådet om inrättande av asyl- och migrationsfonden

Tidigare faktapromemoria i ärendet: 2011/12:FPM59

Sammanfattning

Kommissionen presenterade den 12 juni ett förslag till förordning om inrättande av asyl- och migrationsfonden som en del av EU:s fleråriga budgetram för perioden 2021-2027. Det övergripande syftet med förslaget är att bidra till en effektivare hantering av migrationsströmmarna inom EU i enlighet med EU:s gemensamma asyl- och migrationspolitik.

Asyl- och migrationsfonden föreslås reglera EU-finansieringen inom de områden som i nuvarande fleråriga budgetram omfattas av asyl-, migrations- och integrationsfonden, dvs förstärka och utveckla den gemensamma europeiska asylsystemet, stödja laglig migration och integration av tredjelandsmedborgare, samt motverka irreguljär migration och främja återvändande.

Kommissionen föreslår att budgeten för asyl- och migrationsfonden ska uppgå till 10,415 miljarder euro (i löpande priser) för hela budgetperioden (2021-2027), vilket skulle innebära en ökning med cirka 50 procent jämfört med den nuvarande asyl-, migrations- och integrationsfonden. 60 procent av fondens totala budget fördelas genom särskilda fördelningsnycklar till medlemsstaternas nationella program. Resterande 40 procent förvaltas av kommissionen och reserveras för särskilda åtgärder med högt mervärde för EU, transnationella unionsinsatser, nödbistånd, vidarebosättning och omfördelning, samt europeiska migrationsnätverket.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Den 2 maj antog kommissionen ett förslag om nästa fleråriga budgetram för perioden 2021-2027, som bl.a. innehöll övergripande förslag på området migration och gränsförvaltning. Som en del av dessa presenterade kommissionen den 12 juni ett förslag till förordning om inrättande av asyl- och migrationsfonden.

1.2 Förslagets innehåll

Asyl- och migrationsfonden föreslås reglera EU-finansieringen inom de områden som i nuvarande fleråriga budgetram omfattas av asyl-, migrations- och integrationsfonden. Fonden föreslås bidra till att:

- stärka och utveckla alla aspekter av det gemensamma europeiska asylsystemet, inklusive dess externa dimension,
- stödja laglig migration till medlemsstaterna och bidra till integration av tredjelandsmedborgare,
- motverka irreguljär migration och säkerställa ett effektivt återvändande och återtagande i tredjeländer.

Mer specifikt föreslås fonden bl.a. kunna bevilja finansiellt stöd till åtgärder som:

- säkerställer en enhetlig tillämpning av EU regelverket och de prioriteringar som är relaterade till det gemensamma europeiska asylsystemet,
- stödjer kapaciteten i medlemsstaternas asyl- och mottagningssystem,
- förbättrar solidaritet och ansvarsfördelning mellan medlemsstaterna,
- främjar samarbete med tredjeländer som påverkas av migrationsflöden, bland annat genom vidarebosättning och andra lagliga vägar till skydd i EU,
- stödjer genomförandet av EU:s regelverk för laglig migration,
- främjar tidiga integrationsåtgärder för social och ekonomisk integration av tredjelandsmedborgare, särskilt genom medverkan av lokala eller regionala myndigheter och civilsamhällets organisationer,

- stödjer ett integrerat och samordnat tillvägagångssätt för hantering av återvändande,
- minskar incitament för irreguljär migration,
- stödjer frivilligt återvändande och återintegration,
- stärker samarbetet med tredjeländer och deras kapacitet att genomföra återtagandeavtal och andra överenskommelser för att möjliggöra hållbart återvändande.

Kommissionen föreslår att budgeten för asyl- och migrationsfonden ska uppgå till 10,415 miljarder euro (i löpande priser) för hela budgetperioden (2021-2027). 60 procent av fondens totala budget avses användas för nationella program i medlemsstaterna med s.k. delad förvaltning. Fördelningen av medel till medlemsstaterna föreslås ske genom ett fast belopp på 5 miljarder euro och ett rörligt belopp som tilldelas på grundval av fastställda fördelningsnycklar som återspeglar medlemsstaternas behov och det tryck de erfar på de tre centrala områden som fonden omfattar enligt följande viktning: asyl (30 procent), laglig migration och integration (30 procent) och återvändande och bekämpning av irreguljär migration (40 procent). Resterande 40 procent av fondens totala budget reserveras för åtgärder med direkt förvaltning av kommissionen, dvs. särskilda åtgärder med högt mervärde för EU, transnationella unionsinsatser, nödbistånd, vidarebosättning och omfördelning, samt europeiska migrationsnätverket.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Ingen påverkan på svenska regler förutses utöver de författningsändringar som krävs för att etablera en ansvarig myndighet för förvaltningen av fonden.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

För budgetära konsekvenser av förslaget till flerårig budgetram för EU 2021-2027 se faktapromemoria 2017/18:FPM99. Budgeten för asyl- och migrationsfonden föreslås uppgå till 10,415 miljarder euro (i löpande priser) för hela budgetperioden (2021–2027). Detta innebär en ökning med cirka 50 procent jämfört med den nuvarande asyl-, migrations- och integrationsfonden. Det innebär drygt 4 miljarder kronor i utgifter för statsbudgeten som belastar UO27 EU avgiften.

I och med kommissionens förslag att 60 procent av fondens resurser ska hanteras genom nationella program i medlemsstaterna i s.k. delad förvaltning kan medlemsstaterna behöva öka sin kapacitet att hantera detta.

Kommissionen har presenterat en konsekvensanalys i dokument SWD (2018) 347. Migrationskrisen 2015 tydliggjorde behovet av att medlemsstaterna arbetar tillsammans för att möta migrationsutmaningar effektivt och solidariskt. Asyl- och migrationsfonden syftar till att stärka det gemensamma europeiska asylsystemet, stödja laglig migration till Europa och främja integration av tredjelandsmedborgare, samt avsevärt öka återvändande och återtagande till länder utanför EU. Kommissionen har inte presenterat någon jämförelseanalys av förslaget.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringens vägledande prioritering i förhandlingen om nästa fleråriga budgetram är en väsentligt minskad EU-budget när Storbritannien lämnar och en stabiliserad svensk EU-avgift. För ytterligare svenska ståndpunkter gällande förslaget till flerårig budgetram för EU 2021-2027 se faktagrupp 2017/18:FPM99.

Regeringen välkomnar förslaget till en förordning om inrättande av en asyl- och migrationsfond. Fondens syfte är att bidra till en effektivare hantering av migrationsströmmar inom EU och stödja den gemensamma asyl- och migrationspolitiken. Fonden bedöms därför ha ett europeiskt mervärde. Därtill stödjer fonden åtgärder, t.ex. vidarebosättning och omplacering av skyddsbehövande, samt frivillig återvandring och återintegrering, som är prioriterade av den svenska regeringen. Fonden premierar vidare de medlemsstater som visar solidaritet inom migrationspolitiken och regeringen bedömer därför att fonden inom ramen för regeringens budgetrestriktiva hållning, bör prioriteras i förhandlingarna om nästa fleråriga budgetram. För att uppnå regeringens vägledande prioritering om en minskad EU-budget när Storbritannien lämnar avser regeringen dock ifrågasätta storleksordningen på den ökning av finansieringen till AMF som föreslagits av kommissionen. En närmare analys av hela förslaget behöver göras innan regeringen kan ta ställning till förslagets enskilda delar.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Ännu ej kända.

Ännu ej kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Samråd kommer att hållas för att inhämta synpunkter från berörda myndigheter och aktörer, inklusive civilsamhällets organisationer.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Den rättsliga grunden för förslaget är artiklarna 78(2), 79(2) och 79(4) i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, FEUF. Förslaget antas enligt det ordinarie beslutsförfarandet vilket kräver enighet med Europaparlamentet. Rådet antar sitt beslut med kvalificerad majoritet.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Hantering av migrationsströmmar utgör gränsöverskridande utmaningar. Det finns ett mervärde med att använda EU-budgeten för denna gemensamma utmaning. Regeringen ställer sig bakom kommissionens bedömning att förslaget är förenligt med såväl subsidiaritets- som proportionalitetsprincipen.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förslagets innehåll ska behandlas i en Ad Hoc rådsarbetsgrupp som inrättas för att hantera förslagen för nästa fleråriga budgetram som rör det rättsliga och inrikespolitiska området. Horisontella frågor, inklusive fondens budget, kommer att förhandlas i den särskilda ad hoc arbetsgruppen för MFF.

4.2 Fackuttryck/termer